

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมเพื่อหัวใจของเราเนะ หัวใจเรามันทุกข์มัน
ยาก ร่างกายนี้ถ้ามันหิวมันกระหายนะ เราแสวงหาอาหารมา มันก็อึดหน้าสำหรับอาหาร แต่หัวใจเวลา
มันทุกข์มันยากกว่าจะแก้ไขมันได้แสนทุกข์แสนยาก

เพราะเวลาเราเกิดมา เราเกิดมา ไช้ของแม่ สเปิร์มของพ่อ ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ มันได้จาก
ภพชาตินี้ เพราะเราเป็นมนุษย์ แต่เวลาไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม กายทิพย์ๆ เวลา
ตกนรกอเวจี

เวลามาเกิดเป็นมนุษย์นี้ สิ่งที่ว่าร่างกายนี้มันได้มาจากโลกนี้ไง ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ
แต่เวลาจิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันได้สร้างเวรสร้างกรรม
ของมันมา เวลาสร้างเวรสร้างกรรมของมันมานะ เสวยภพแต่ละภพแต่ละชาติ

เวลาเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกันแต่ความคิดไม่เหมือนกัน เห็นไหม เวลาคนความคิดที่ดีๆ
เขาก็ความคิดที่ดีๆ มาตั้งแต่ต้น ใจความคิดของเราดีเยี่ยมดีเยี่ยม ร้าย ดีเยี่ยมดีเยี่ยม ร้าย ดีเยี่ยม
ดีเยี่ยมมันครั้งๆ กลางๆ ใจ คนที่ครั้งๆ กลางๆ ทำดีก็ทำมา ทำเวรกรรมก็ทำมา ทำสิ่งใดมา แต่
เกิดในชาติปัจจุบันนี้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาพระพุทธศาสนา องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่าสัตว์สัตว์

ผลของวัฏฏะๆ ผลของการเวียนว่ายตายเกิด ผลของการเวียนว่ายตายเกิดได้ทำมาแต่
ละภพแต่ละชาติ พระโมคคัลลานะเวลาเกิดในชาติปัจจุบันนี้เป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายมีฤทธิ์มีเดช
มาก แต่อดีตชาติเคยได้สร้างเวรสร้างกรรมมา เห็นไหม เวลาละทิฐิต่างๆ เขาจะทำลาย
พระพุทธศาสนา เขาต้องทำลายมือซ้ายมือขวาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน เวลา
เขาจะมาทำร้ายพระโมคคัลลานะ เหาะหนึ่งๆ นี้ในชาติปัจจุบันนี้เป็นพระอรหันต์ มีฤทธิ์มีเดช
ด้วย แต่เรื่องของเวรเรื่องกรรม เพราะเศษกรรม เศษกรรมนั้น

เวลาไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ให้สมควรแก่เวลาของเธอเถิด ให้สมควรแก่เวลาของเธอเถิด”

ในชาติปัจจุบันนี้ได้มาประพฤติปฏิบัติ ได้ชำระล้างกิเลสตัดทอนความทะยานอยากในใจของพระโมคคัลลานะ แต่เวลาเศษเวรเศษกรรมไป คำว่า “เศษเวรเศษกรรม” กรรมที่ได้สร้างสมมาๆ

นี่ก็เหมือนกัน จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ กรรมที่ได้สร้างสมมา กรรมที่ได้สร้างสมมาไป แต่ถ้าสร้างสมมาดี เกิดมาคิดแต่ดีๆ ทั้งนั้นนะ แต่เวลาคนเกิดมา เกิดมาสิ่งที่มีเวรมีกรรม คิดดีคิดเลวมันอยู่ที่พันธุกรรมของจิตๆ จิตที่ทำมาเป็นสันดาน

แต่เวลาคนเรานะ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนให้ทำความดีๆ ใจ วันนี่วันพระ วันพระเราแสวงหาบุญหากุศลของเรา ทำไมต้องแสวงหาบุญหากุศลของเรา

คนจะดีจะเลวขึ้นมา ทางวิทยาศาสตร์เขาต้องสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมที่ดีจะบ่มเพาะให้คนเป็นคนดี

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของเราที่มันจะดีงามได้ ที่เราเสียสละทานๆ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้เสียสละ คำว่า “เสียสละ” คือความตระหนี่ถี่เหนียว ความเห็นแก่ตัว ความยึดว่าของเราๆ ถ้าเราเสียสละไป เราเสียสละไป สิ่งที่เราเสียสละไป

เราเสียสละไปโดยคนที่มีปัญญา เราไม่ได้เสียสละไปโดยที่ว่าระแสสังคมเขาพากันไป เรามีสติปัญญา มีปัญญาของเราไป เราก็ทุกข์เราก็กยาก คนอื่นก็ทุกข์ก็ยากเหมือนกัน เวลาทุกข์เวลายาก เราเสียสละของเราไปเพื่อความสุขของเขา เราเป็นผู้ให้ ให้ความสุขแก่คนอื่น สิ่งที่เราให้ความสุขคนอื่น นี่ไง มันจะเริ่มสภาวะแวดล้อม สภาวะแวดล้อมไป ถ้าสภาวะแวดล้อมที่ดี มันจะเปิดฟังคนอื่น

ที่เราไม่ยอมฟังใครเลยเพราะอะไรละ ภูแน่ ภูแน่อยู่คนเดียว เราไม่ฟังใครเลย แล้วไม่ฟังใครเลย เราไม่ฟังใครเลยเพราะเราไม่มีประสบการณ์

คนเรามีการศึกษาามากทั้งนั้นนะ ศึกษามาแล้ว ศึกษาว่ามันก็ด้วยมุมมองด้วยทฤษฎี ด้วยการตีความของคน ศึกษามานะ อ่านตำรามาแล้วเหมือนกันนั่นแหละ แต่ความเห็นแตกต่างกันไป นี่ก็ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา รู้ทั้งนั้นนะ แต่เวลาการกระทำ เรามันก็แตกต่างกันไป

ถ้าเราเสียสละทาน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สภาวะแวดล้อม เราจะสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีกับหัวใจของเรา ถ้าเราไม่ได้สร้างสภาวะแวดล้อมนี้มาเลยนะ “ของกูๆ” มองหน้าก็ไม่ได้ มองหน้าก็ยิง เหยียบเงายังไม่ได้เลย ทำอะไรก็ไม่ได้ ไม่ได้ทั้งสิ้น

แต่ถ้าเราสร้างสภาวะแวดล้อมหัวใจเราดีๆ เราเสียสละได้เลย เราเสียสละทานได้ เราให้คนอื่นได้ เขาจะมองหน้า เขาไม่เคยเห็นเขาก็มอง เป็นอะไรไป เออ! เขาจะเหยียบเงา เขาไม่มีทาง มันก็เหยียบได้ นี่ไง ถ้ามันสร้างสภาวะแวดล้อม ถ้าผลของทานๆ เราเห็นตั้งแต่ที่นี้ไง

แต่เราไม่คิดกันอย่างนั้น “อู๊ย! ทำบุญแล้วต้องถูกรางวัลที่ ๑ ทำบุญแล้วคนต้องรักเราทั้งประเทศเลย ทำบุญแล้วทุกคนต้องยกย่องว่าเป็นคนดี” มันหวังผลมากเกินไปเลยไม่ได้อะไรเลย

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันละเอียดลึกซึ้งลึกซึ้ง ละเอียดลึกซึ้ง เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ หรือสัตว์ชนสัตว์คือหรือหัวใจของสัตว์โลก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นว่าเวลาทุกข์มันทุกข์ที่หัวใจ มันไม่ได้ทุกข์หรือที่สภาวะแวดล้อมภายนอกนี้

สภาวะแวดล้อมภายนอก คนเราเกิดมานะ ทุกข์จนเข็ญใจ ปากกัดตีนถีบนะ คำว่า “ปากกัดตีนถีบ” เราแสวงหา เราทำด้วยคุณงามความดีของเรา มันก็จะมีคนช่วยเหลือเจือจานนั่นแหละ ถ้าคนที่ประพฤติดีนิสัยดี เฮ้ย! มันดีวะ คนดีเรามาช่วยเหลือกัน แต่คนที่มันเลวร้าย ใครๆก็ไม่มองหรือ นี่พูดถึงความที่มันช่วยเหลือเจือจานกันได้ แต่หัวใจนี้แสนยาก

เวลาสัตว์ป่าที่มันเกเรนะ เขายังยาสลบเลย เขาขนย้ายเปลี่ยนที่มันได้ ร่างกายจะใหญ่โตแค่นั้นเขาควบคุมมันได้ แต่หัวใจของมันสิ สอนให้มันเป็นสัตว์ที่ดีสิ

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจที่มันทุกข์มันยาก ใครจะไปสั่งสอนมัน จะไปยิงยาสลบที่ไหน ยิ่งยาสลบความรู้สึกใช่ไหม เอาความรู้สึกมาบีบคั้น เอามาเปลี่ยนแปลงให้ความรู้สึกเราดีขึ้นไซ้

ใหม่ นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนาริ้อสัตว์ชนสัตว์ รือสัตว์ชนสัตว์อย่างนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนเรื่องการเสียสละทาน

คนที่เสียสละทานได้ คนต้องมีสติปัญญาขึ้นมา เคยกระทำแล้วมันเห็นผลประโยชน์ของมันขึ้นมาไง คนเราที่มีจิตใจที่ดี บุญกุศลเป็นสิ่งที่ดีงาม ถ้าบุญกุศลเป็นสิ่งที่ดีงาม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ฟังที่นี้ไง ให้ฟังคุณงามความดีของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ละชั่วทำดี ละชั่วทำดี การทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีมันต้องยืนยันในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การตายแล้วตายเล่า เกิดแล้วเกิดเล่า เสียสละชีวิตแล้วเสียสละชีวิตเล่า ทำเพื่อผลประโยชน์ของสังคม ทำเพื่อประโยชน์กับคนอื่น นี่สร้างสมบารมีมาๆ ไง

๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ผู้ที่มีดวงตาเห็นธรรมต้องแสนกับ สาวกสาวกะมันต้องสร้างสมบ่มเพาะใจมาขนาดนั้น ถ้าสร้างสมไม่บ่มเพาะใจมาขนาดนั้น มันปิดเบี้ยวในหัวใจ มันปิดเบี้ยว ดุสิ จรวดอวกาศยิงไปอวกาศ เขาใช้คอมพิวเตอร์ เขาไม่ใช่คนหรอก เพราะมันวอกแวกๆ มันไปไม่ได้หรอก

ใจของคนก็เหมือนกัน ถ้ามันได้สร้างสมบุญญาธิการของมันมานะ มันมีจุดยืนของมัน มันไม่เชื่อใครง่ายๆ มันจะแสวงหาของมัน

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านแสวงหาขนาดไหน หลวงตาท่านพูดเอง “เราเป็นคนดีคนเดียว” คนดีคือฟังคนได้ยากเพราะมันมีจุดยืนของมัน

ท่านพูดนะ ท่านเป็นคนดีคนเดียว เป็นคนที่หาเหตุผลคนหนึ่ง ไม่เชื่ออะไรทั้งสิ้น ใครจะว่าอย่างไร ทั้งๆ ที่ท่านเรียนจบถึงเป็นมหา “เฮ้ย! นิพพานมีหรือเปล่า นิพพานมีจริงหรือเปล่า”

ไปหาหลวงปู่มั่นไง “มหา มหามาหาอะไร หา นิพพานใช่ไหม นิพพานไม่อยู่ในตำรา นิพพานไม่อยู่ในกฎเขาเลากา นิพพานไม่อยู่ในวัดฤทธาตุ นิพพานอยู่ในใจของสัตว์โลก”

ท่านคือคนที่คือคนหนึ่ง คือคนที่มีจุดยืน คนที่จะมีจุดยืน คนที่จะประพฤติภาวนาได้มันต้องมีหลักของมัน มันถึงตั้งใจภาวนา

แม้แต่สังคมเดี๋ยวนี้เขาเอามรรคเอาผลมาแจกกัน หลับหูหลับตาพระอรหันต์ทั้งนั้นนะ แต่เวลาจริงจิ่งขึ้นมา เราไม่เชื่อ หลวงตาท่านไม่เชื่อ ทั้งๆ ที่ท่านศึกษานิพพานมาด้วย นิพพานจะมีจริงหรือไม่มีจริง ทำไปแล้วจะสูญเปล่าหรือไม่ ต้องหาคนยืนยันๆ

เวลาหาคนยืนยันท่านก็หาหลวงปู่มนัง หลวงปู่มนังท่านรู้วาระจิตอยู่แล้ว “มหา มหา อะไร ห้ามมรรคผลนิพพานหรือ มรรคผลนิพพานอยู่ที่ไหน มรรคผลนิพพานอยู่ในใจของสัตว์โลก”

แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติไปมันมีการแก้การไข การบ่มการเพาะกันไปตลอด นี่มันต้องมีเหตุมีผลของมันนี่ไง พูดยิ่งถ้าคนที่มีจุดยืน มีหลักการ เขาจะแสวงหาของเขาได้ แล้วจุดยืนหลักการก็เริ่มต้นจากตรงนี้ ท่าน ศีล ภาวนา ก็เริ่มจากท่านนี้แหละ

แล้วเราก็ “อู้ฮู! ใ้อพวกนั้นคนโง่เนอะ หาข้าวของมาก็เที่ยวไปเสียสละๆ”

มึงนะโง่ เขาฉลาด เขาฉลาดเพราะเขาหาประโยชน์เพื่อหัวใจของเขา มึงนะมันโง่ ของมึงๆ ตายไม่มีอะไรไปเลย แม้แต่เหรียญในปากเขายังงัดออกมาเลย ไม่มีหรอก

สิ่งที่มี ในโลกนี้เป็นวัตถุ วัตถุนี่เราเจอจានกันได้ งานทางโลกนะ เราแบ่งเบาภาระกันได้ ช่วยเหลือเจอจานกันได้ แต่การภาวนาไม่มี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็รู้คั่นในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรก็คั่นในใจของพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร แล้วต้องมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคนชี้บอกด้วย

เวลาพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตรฟังเทศน์พระอัสนีมาเป็นพระโสดาบัน เวลามาบวชกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้เป็นผู้บอกทั้งสิ้น

นี่ไง ถ้ามันจะชี้บอก สิ่งที่จะทำมันทำในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมัน ไม่มีใครทำให้ได้หรอก เวลาพระสารีบุตรไปเทศน์ว่ากรกับพระโง่ ว่าไม่เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระก็ไปฟ้อง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็นิมนต์มา

“พระสารีบุตร เธอพูดอย่างนั้นจริงๆ หรือ” “จริง ไม่เชื่อ” “ทำไมถึงไม่เชื่อล่ะ”

“ศรัทธาความเชื่อมั่นแก้กิเลสไม่ได้” สิ่งที่เชื่อก็เชื่อในมรรคในผลในใจของพระสาวรีบุตรต่างหาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้บอกทาง พระสาวรีบุตรเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติ แล้วมันเป็นได้จริงใจ

นี่ไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติได้จริงในใจของท่าน แล้วท่านเป็นผู้ชี้ นำ หลวงปู่มั่นเป็นคนชี้ นำ หลวงตา เวลาหลวงตาท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นไป ท่านศึกษาเป็นนมหามา ต้องคนคอยชี้แนะๆ คอยชี้บอก จะติดจะหลงอย่างไรก็หลวงปู่มั่นลากออกมา ดึงออกมา ลากหัวใจออกมาที่มันเห็นผิดให้มันมาเห็นถูก

นี่ไง เวลาสัตว์ใหญ่เวลามันเกร เขาใช้ปืนยาสลบยิงโป๊ะ สลบเลย แล้วเขาก็ขนย้ายมันไปปล่อยในที่ปลอดภัย

หัวใจของเอ็ง หัวใจของเอ็งที่มันเป็นยิ่งกว่าข้างสารมันตีโพยตีพายในหัวใจ ใครจะไปยิงยาสลบมัน ใครจะคอยควบคุมมัน ตัวเองก็ควบคุมไม่ได้ ตัวเองก็โดนกิเลสมันบีบคั้น ตัวเองก็มีความทุกข์ความยาก จะประพฤติปฏิบัติขึ้นมากี่แสนทุกข์แสนยาก

เวลาหลวงปู่มั่นท่านวางยาสลบเลย ท่านยิงยาสลบผัวะ! “มหา มหา จิตเป็นอย่างไร”

“ไอ้โฮ! สว่างครับ ดีครับ”

“นั่นแหละสมบัติบ้า สมบัติบ้า”

หลวงตาท่านพูดเอง สมบัติบ้าให้หรือทิ้งเลย แล้วสมบัติบ้าเป็นอย่างไรละ

อ้าว! สมบัติบ้า รื้อไต่แล้วค้นหาใหม่เลย เพราะอะไร เพราะคนต้องมีเหตุผล นี่มันต้องมีเหตุมีผลของมัน ในการประพฤติปฏิบัติเนะ เวลาข้างมันตกมัน เวลามันเกร เขายิงยาสลบเลย ขนย้ายมัน เวลาจิตของเอ็งละเอาอะไรควบคุมมัน ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์เ

พระโมคคัลลานะ พระสาวรีบุตร เวลาประพฤติปฏิบัติมาเป็นพระโสดาบันมาจากพระอัสสชิ เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาง่วงเหงาหาวนอน พระโมคคัลลานะสัปหงกโง่งง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาด้วยฤทธิ์ “โมคคัลลานะ ถ้าง่วงนอนนะ ให้เอาน้ำลูบหน้า

ให้ตริกในธรรม ให้แหงนหน้าดูดาว แล้วถ้ามันง่วงนัยกอนอนซะ แล้วหายง่วงแล้วค่อยมาประพฤติปฏิบัติใหม่”

นี่คนชั้นนำๆ มันต้องคนเป็นไง แต่เวลาเป็นขึ้นมาแล้วพระสารีบุตรไม่เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย ไม่เชื่อ ไม่เชื่อเพราะอะไร ไม่เชื่อเพราะมันเป็นจริงใจ แต่เดิมเวลาปฏิบัติไม่เป็นก็มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งอาศัย เป็นผู้ชี้บอกทาง เวลามันเป็นจริงขึ้นมาในใจจะเชื่อใคร ประสบการณ์ที่มันทำขึ้นมาได้จริงจะเชื่อใคร ก็ทำมากับมือ

ถ้าใจมันไม่ได้ทำ ใจมันไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ มันจะมีมรรคมีผลขึ้นมาได้อย่างไร เทียบจามาๆ อย่างนั้นใช่ไหม ท้องปากเปียกปากแฉะใช่ไหม นกแก้วนกขุนทอง พ่อแม่มันได้กล้วย มันรู้จักพ่อรู้จักแม่มันหรือ มันรู้ไหมตัวไหนพักมันมา รู้ไหมตัวไหนเป็นพ่อมัน เวลา “พ่อแม่ๆ” พ่อแม่ก็ได้กล้วยใบหนึ่งไง เขาก็บ่อนกล้วย “พ่อจ๋า” กล้วยอันหนึ่ง “แม่จ๋า” กล้วยอันหนึ่ง นกขุนทองมันเข้าใจว่ากล้วยคือพ่อแม่เนาะ เพราะ “พ่อแม่” ได้กินกล้วยทุกทีเลย นี่ก็เหมือนกัน นกขุนทองท้องจ๋า ท้องจ๋ากันมา แล้วมันได้อะไรมา

แต่ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรีชา ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปรีชาเป็นการศึกษาเล่าเรียนมา ทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงจำไว้ แล้วมีผู้ที่มาประพฤติปฏิบัติเอามาวิเคราะห์วิจัย มาแจกแจงขึ้นมาให้มันเป็นจริงขึ้นมาในใจของตน เวลามันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจของตน “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

เวลาเขาไป ไปอินเดียๆ สังเวชนียสถานทั้ง ๔ เราไปดูสถานที่เกิด แก่ เจ็บ ตายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครไปแล้วนะก็ “อู๊ย! มันสุดยอด มหัศจรรย์ มันแบบว่าสดๆ ร้อนๆ หัวใจมันพองโต”

นั่นแสดงว่าเขาไม่เคยประพฤติปฏิบัติเลย เขาไม่เข้าใจพระพุทธศาสนาเลย แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง เวลาปฏิบัติเข้าไปนะ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ พอจิตสงบแล้ว ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เห็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสดๆ ร้อนๆ กลางหัวใจนะ ประพฤติปฏิบัตินี้สดๆ ร้อนๆ ธรรมะที่มีรสชาติ ควันกรุ่นๆ เลย สดๆ ร้อนๆ แล้วมันสดๆ ร้อนๆ มาจากไหนล่ะ สดๆ ร้อนๆ มาจากศรัทธา ความเชื่อของเรา แล้วเรามีศรัทธาความเชื่อแล้วเราพยายามชวนชวายของเรา

สิ่งที่จำมาๆ จำมาเป็นทฤษฎี เป็นเครื่องหมายบอกทาง เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้สอนพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร นี่ก็เหมือนกัน เราไม่มีหนทางเลย เรามีแต่ ๘ ด้านเลย เราจะเอาอะไรเป็นแนวทาง เราก็เอาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นแนวทาง

คำว่า “แนวทาง” อย่าให้กิเลสมันสุม สุมว่าของเราๆ เรา รู้ เราประพฤติปฏิบัติ เราเข้าใจๆ

เข้าใจๆ มันก็โลกีย์ปัญญา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแบ่งปัญญาเป็น ๓ ชั้น โลกีย์ปัญญา ปัญญาเกิดจากโลก ปัญญาเกิดจากสัญชาตญาณ ปัญญาเกิดจากความรู้สึกลึกๆ คิดนี้ นี่โลกีย์ปัญญา

เวลาสุดมยปัญญา จินตมยปัญญา เวลาจินตมยปัญญา จินตนาการ จินตนาการของเราก็เป็นเรื่องหนึ่งนะ จินตนาการของเด็กเป็นเรื่องหนึ่งนะ จินตนาการของผู้ที่มีสติปัญญาก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งเลย แล้วจินตนาการที่จิตมันสงบระงับแล้ว โอ้โฮ! มันมหัศจรรย์มาก จนเข้าใจว่า พระอรหันต์เลย เข้าใจว่า เข้าใจว่า นี่ธรรม นี่ธรรม

ถ้าคนที่ไม่ได้อ่านจาวาสนา โดยวุฒิกาวะที่อ่อนแอก็เชื่อไปเลย หลงให้กิเลสครอบงำไปเลย นั่นแหละหลงตาทำนบอภิวาทอ ห้วตอ ห้วตอคือตัวจิต จิตครอบมตอไว้ ครอบมจิตไว้ ครอบมกิเลสไว้ หมกกิเลสไว้ในใจโดยไม่รู้ไม่เห็นใจ

ถ้ามันพิจารณาแยกแยะเข้าไปมันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ก็ตัวตอ นั่นนะ ตัวที่กิเลสมันครอบงำไว้มันตื่นขึ้นมา มันวิเคราะหวิจยของมันขึ้นมาในตัวของมันเอง นี่ไง ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา เวลามันเป็นจริงขึ้นมา เห็นไหม

วันพระ เวลาพระนะ พระผู้ประเสริฐ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธะความรู้สึกลึกๆ ของเรา เราไม่ได้ปลุกมันขึ้นมาเลย เราไม่รู้จักตัวมันเลย เราไปรู้จักแต่เกิดดับๆ วิทยาศาสตร์ก็เกิดดับ จินตนาการของโลก วิทยาศาสตร์เข้าใจได้แค่จินตนาการ ได้แค่อนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจังๆ เกิดดับๆ

เกิดดับอนิจจังทั้งนั้นนะ วิทยาศาสตร์เข้าได้แค่อนิจจัง คือธรรมะที่เป็นสสารในธรรมชาติ
นี้ แล้วเวลาจิต ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้รู้ๆ นี่ไง ธาตุรู้ไง แล้วเกิดอนัตตาที่มันเป็นจริง ที่ว่าเกิด
ภavnามยปัญญา เราจะเห็นต่างไปเลย

นี่ไง อนิจจังคือวิทยาศาสตร์ที่คิดจินตนาการก็ได้ ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ แต่ถ้าอนัตตาๆ
อนัตตาเหนือธรรมชาติ เหนือการเกิด แก่ เจ็บ ตาย เหนือสภาวะที่วิทยาศาสตร์ ที่ธรรมชาติที่มัน
แปรสภาพของมัน สสารที่ไม่มีที่สิ้นสุด แต่เวลามันทำลายธาตุรู้แล้ว ธาตุรู้ๆ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิก
บานไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาวิธีสัตว์ชนสัตว์ไง วิธีสัตว์ชนสัตว์ก็วิธีหัวใจ
ของเรานี่ไง ถ้าหัวใจของเรา ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เอวัง